

norsk FILATELISTISK TIDSSKRIFT

TIDSSKRIFT
FOR FRIMERKESAMLERE
UTGITT AV NORSK FILATELISTFORBUND

REDAKTØR: JARLE O. STENSDAL

Redaksjonens adresse:
Postboks 46 — Høvik

NR. 6

JUNI 1944

3. ÅRG.

Johs. Jellestad:

Norske frimerker og varianter.

En oversikt og vurdering.

(Forts. fra nr. 5/1944 med Utgaven 1872—1875.)

6 skill

fins ikke i hele ark, men platen er delvis rekonstruert ved hjelp av blokker (se skjema) dessuten er kjent flere store blokker, som ikke er plasert i platen. En del mindre platefeil kan påvises, men ingen blir regnet som sjeldenheter.

15	3	9	1	8	11	11	10	2	4
3	9	12	5	4	11	4	6	9	11
						2	8	7	7
							6	4	
							12	1	
4	7	3	6				6	4	7
1	14	7	1					5	9

3	4	7	12	9
12	14	4	5	3
2	6	6	7	10

1	3	3	
9	10	10	5

7 skill

har tross et begrenset opplag en rekke eien-
dommelige plateoppsetninger.

Plate I.

Da jeg i 1924 skrev om denne utgaven kjente jeg bare 2 plater av 7 skill. Seinere har jeg hatt anledning til å studere et « $\frac{3}{4}$ ark» som jeg fant var den tidligste platen. Den hadde de 10 store typene fordelt etter følgende skjema:

					4	8	10	3	5
					4	8	10	3	3
					10	8	10	9	10
					10	8	7	2	1
					4	3	8	10	5
1	5	3	9	3	5	5	4	10	1
2	8	5	7	2	6	8	2	5	5
2	3	1	5	8	1	4	9	9	4
6	4	9	8	9	10	1	9	9	3
8	10	2	10	1	7	6	6	7	3

7 skilling: Plate I.

Plate I a.

Et ark tilhørende den avdøde engelske Norges-
spesialist Dorning Beckton hadde samme oppstil-
ling som plate I, men med fornyet vertikal 5-strip
nr. 51, 61, 71, 81 og 91 og typene 5, 2, 8, 4 og 2.

Plate II

er den som før har vært kalt plate I. Den har de samme 10 typene og har beholdt størstedelen av klisjeene fra plate I (se skjema)

1	9	2	7	6	4	8	10	3	5
3	4	7	5	1	4	1	10	3	3
8	5	6	7	9	10	8	10	9	10
1	8	3	5	6	10	8	6	2	1
9	2	3	1	4	4	3	8	10	5
5	8	3	9	3	4	5	8	10	1
4	2	5	4	2	6	8	2	5	5
5	6	1	3	8	1	4	9	9	4
7	3	9	8	9	10	1	9	9	3
9	2	2	10	1	7	6	6	7	2

7 skilling: Plate II.

5 klisjeer i denne platen er blitt oppgravert under sjalstykket. Det er nr. 34, 42, 52, 64 og 92, henholdsvis typene 5, 2, 8, 4 og 2. Dette er et meget interessant tilfelle. Som nevnt for plate I a hadde denne fått en ny vertikal 5-stripe med de samme typene og i samme rekkefølge vertikalt i arket. Denne 5-stripen er det som no er blitt oppgravert på samtlige merkeklisjeer og satt inn i plate II på nye steder, no riktignok delvis oppdelt, men i samme rekkefølge ovenfra og nedover. Som bevis for denne påstand nevnes at nr. 51 i plate I a har en bøyning i rammen ved n. h. hjørne og 34 i plate II (no oppgravert) har samme skavank.

En rekke mindre platefeil kan påvises i plate II, særskilt har ytterrammen på en del merker fått buler eller bøyninger. Dette i sammenheng med de hyppige reparasjoner kan tyde på at platene har vært utsatt for flere uhell og brekasjer.

Plate III.

Denne platen har hele 22 typer, de 10 fra plate I og II og dertil 12 nye som gjennomgående er mindre og spinklere enn de gamle (se typeplansje).

Beholdningen av reserveklisjeer har ikke strukket til og man har laget 48 nye klisjeer (4 felinger over 12-blokken). Av disse er 31 satt inn i den nye platen (se arkskjema). Her finner man igjen 4 av de 5 oppgraverte klisjeene, no på nye steder i platen, men allikevel i samme orden ovenfra og nedover som i plate II (type 5, 2, 8 og 4). En del av platefeilene i plate II finnes og i plate III.

Under de gjentatte omstillinger og reparasjoner har visse deler av platen beholdt sin opprinnelige oppstilling. Såvel plate I som II og III har således samme oppstilling på høyre siden, plate I og II har dessuten delvis identisk oppstilling i nedre venstre ¼-ark. Plate II og III har

11	7	8	12	13	4	6	10	3	5
4	5	1	9	4	10	1	11	3	16
15	7	3	5	5	10	9	20	6	10
11	5	5	9	8	4	6	6	2	1
7	12	14	2	2	4	4	8	10	5
14	16	17	18	8	6	3	8	10	1
4	15	13	19	6	1	1	6	5	5
17	12	19	4	3	10	4	3	9	4
22	13	18	6	20	12	1	10	9	3
19	17	21	15	8	4	8	21	18	2

7 skilling: Plate III.

felles flere vertikale striper, men de har riktignok skiftet plass i arket. Således har 3 av de oppgraverte klisjeene flyttet sammen med 2 vertikale striper på 4 og 5 klisjeer.

Denne eiendommelige vertikale oppdeling av platene under reparasjonene har jeg illustrert i et diagram (fig. 15) og har her funnet bevis for hvilken rekkefølge de 3 trykkplatene har hatt, likedan har jeg ved hjelp av dette diagram søkt å påvise og illustrere en arbeidsmetode under omstilling av platene. Vertikale klisjerader har for en stor del vært holdt sammen og enten beholdt sine gamle plasser eller også blitt flyttet til nye plasser i det nye arket. Dette forhold ser en og på plate I og II i 3 skill hvor 9de og 10de vertikale merkerad er blitt ombyttet under en reparasjon.

Plate III a.

I tilslutning til den nevnte metode under reparasjon av platene kan nevnes at jeg har sett et ark hvor 4 klisjeer nr. 31, 41, 51 og 61, altså en vertikal 4-stripe er blitt fornyet fra typene 11, 7, 14 og 4 til 14, 4, 13 og 19.

Trykningen

ble utført av fotograf P. Petersen, Christiania. Trykningsmetoden er vanlig boktrykk.

Prøvetrykk.

P. Petersens første prøvetrykk til denne utgaven var ferdig i oktober 1871 og departementets konsulent, oberstløytnant Broch fant dem «meget smukke».

De var trykket på litograferte kartonger av format 200 × 142 mm, 2 merker på hver kartong i verdiene 1, 2, 3 og 4 skill. Bare 3 hele sett av disse prøvetrykkene fins på samlerhender, de øvrige eies av postverket.

Der fins dessuten 2 enkle prøvetrykk av 4 skill (avtrykk av originalstemplet).

- I. 4 skill, svart på tynt papir.
  - II. 4 » brunoransje på kartong.
- Disse prøvetrykkene betinger liebhaverpriser.

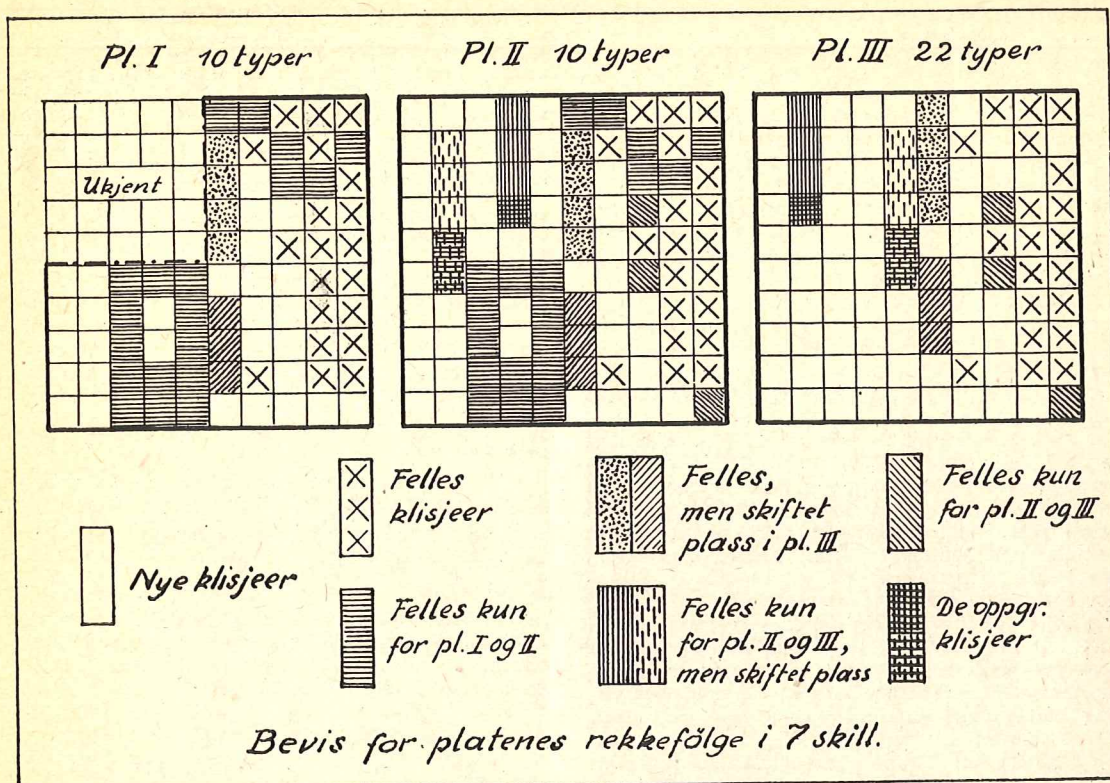

Fig. 15.

Merkestørrelsen

er 17 × 21 mm. Den kan variere litt på grunn av forskjellig papirkvalitet.

Papiret

som er fra Bentze Brug var i den første trykningen for en stor del tynt og dårlig limet. Fargen og gummien slo lett igjennom så merkene til dels ble transparent (merkebilledet var synlig fra baksiden av merket). Dette første papiret var svakt blåligtonet. Seinere papirleveranser var tykkere, opptil $\frac{1}{10}$ mm og var hvitt. De siste leveringer hadde til dels gullig papir.

Arkene

var på 100 merker (10 × 10). Avstanden mellom merkene varierer noe, men er som regel $2\frac{1}{2}$ mm.

Vannmerket.

Papiret var forsynt med vannmerke posthorn, anbrakt slik at der skulde treffe et vannmerke på hvert frimerke. Det fins i 4 liggende stillinger, men kan en sjelden gang (i 3 skill) finnes i stående stillinger som er meget sjeldne (150).

Papiret ble forsynt med vannmerke ved hjelp av en såkalt «Dandyroll» eller egotør, en sylinder av netting anbrakt på papirmaskinen og forsynt med metallformer (posthorn). Ved at disse metallposthorn ble presset i det våte papiret framkom således vannmerkene.

Gummien

var som regel tynn hvit, men en kan også finne gul tykk gummi, f. eks. i 7 skill plate II.

Taggingen

er $14\frac{1}{2} : 13\frac{1}{2}$. Uregelmessigheter forekommer en sjelden gang:

1. *Dobbelttagging*, 2 horisontale taggingsrekker med ca. $1\frac{1}{2}$ mm avstand.
2. «*Diamanttagging*», ved dobbelttagging er de vertikale taggerekker i en eller flere merkerader øverst i arket blitt hugget av slik at der opptre små tagger, dobbelt så mange som normalt, det forekommer i 3 og 4 skill.
3. *Feiltagging*, meget skjev tagging, slik at den går inn på merkebilledet og merkene av denne grunn er blitt *klippet* fra hverandre i stedet for revet.

I 6 skill fins et merke som var utagget vertikalt og med tagging midt på merket.

1 skill har et vertikalt par som er utagget mellom merkene. Disse 3 grupper betinger liebhaverpriser.

4. *Manglende taggingsnål*. I den første trykningen finnes til dels merker med en eller flere *brede tagger*. Dette skyldes manglende nål i taggingskammen, og feilen gjentas for hver merkerad. Den finnes således alltid i en hel vertikal rad i arket. Slike brede tagger fins i 1, 3, 4 og 7 skill. 3 skill er funnet med opptil 3 brede tagger (20).

Uttagete merker,

stammende fra makulaturark forekommer en sjelden gang:

- 4 skill fiolett (ble før krigen betalt med kr. 180,—)
 7 » lysbrun ————— » 150,—

Fargene.

I alle verdiene fins flere distinkte nyanser.

1 *skill I a* (første trykning). Først kom den lyse blågrønne (nærmest gressgrøn) med det fine klare trykket, fargen virker varm i forhold til den noe tilsvarende farge i plate II.

1 *skill I b* (første trykning) har mørk blågrøn farge. Den kan variere henimot fargen på I a.

1 *skill II*. Fargen er noe mattere og virker kaldere. Den er betegnet som gulgrøn, men varierer meget, helt fra lys gulgrøn til mørk grøn. Trykket er tildels meget uklart.

2 *skill a.*) Der ble først nyttet en fargeprøve. Prøyssisk blå til prøvetrykkene og noen få ark 2 skill merker. Merker i denne fargen er kjent bare i ganske få eksemplarer. De er katalogisert med kr. 30,—, men sjeldenhetsgraden er sikkert større enn prisen tilsier.

2 *skill b.)* er kalt *ultramarin til blå*. Her kan en med god grunn stå tvilende. I denne fargegruppen fins både tidlige og seine farger. Den tidligste er *ren dypblå*, en varm fargetone med forholdsvis klart trykk og alltid med gamle stempler. En seinere trykning hadde *ultramarin*, som i lyse nyanser nærmet seg blå, de forekommer som regel med nyere stempler.

2 *skill c.)* Gråblå. En *mørk gråblå* farge med gul gummi er den første fargen som ble brukt etter prøyssisk blå. Den tidligste avstemplingen jeg har sett hadde denne fargen. En seinere trykning hadde også gråblå merker, men med helt *ufarget* gummi, og med mer uklart trykk enn den førstnevnte. Kronologisk skulde fargene bli:

Tidligste trykning:

- a) Prøyssisk blå.
- b) Mørk gråblå (gul gummi).
- c) Dypblå (gamle stempler).

Seinere trykning:

- a) Ultramarin til blå.
- b) Gråblå (lys gummi).

3 *skill*. Her skal jeg nevne farger og papir i den rekkefølge de ble brukt.

1ste trykning:

- a) Karmin (på blålig tynt papir) brukt 1ste halvår 1872 (10).
- b) karmin på hvitt tykkere papir brukt 1873—74 (1).
- c) Mattrosa på gullig papir 1873—74. Sjelden(10).

2nen trykning:

- a) Brunlig karmin, hvitt porøst papir, brukt 1875—76.
- b) Karmin til rosa, hvitt til gullig papir, brukt 1876—77.

4 *skill* 1ste trykning:

- a) Matt brunfiolett på blålig tynt papir.
- b) Mørk fiolett på blålig tynt papir. Fargen slo lett igjennom så merkene ble transparent.

2nen trykning:

- (C1) Fiolett på tykt gullig papir meget sjelden(5).
- c) Fiolett på hvitt papir.
- d) Blek fiolett på hvitt papir.

6 *skill*. Fargen varierer fra oransjebrun til brun.

7 *skill*. Fargen varierer fra lys brun til mørk brun. De merker som har hatt *brungul* gummi har fått gullig papir.

Avtrykk „Abklatch“

er kjent på 3 skill, (60) og på 7 skill (7).

Specimen-påtrykk

fins på samtlige verdier. Dette stempel i *rød* farge er funnet på 1 skill (samme Specimen-påtrykk i rødt ble brukt på 2 skill konvolutter, helsaker). (Liebhaverpriser).

Par, striper og blokker.

Norgeskatalogen noterer no priser på par og 4-blokker, og her kan en se sjeldenhetsgraden på slike saker.

Som rariteter regnes blokker av 1 skill I a og I b, 4 skill a) og b), og 6 skill. Av disse er 4 og 6 skill ikke kjent i hele ark. Største 4-skill-blokk som kjennes er en 6-blokk, likedan kjennes en 20-blokk av 6 skill. Disse regnes som store rariteter.

På brev

er 2 skill *alene* vanskelig å skaffe (4), 4 skill a, b og d er sjeldne (3), 6 skill er likedan sjelden (3), 7 skill er meget vanskelig å skaffe på brev (5).

Avstemplinger.

Særskilt 3 skill rød er ettertraktet av stempel-samlere. Her forekommer stempler av alle typer og røde 3 skill med tydelige avstemplinger betales etter stempelkatalogens verdiangivelser.

Norge nr. 100: Retusjert.

Retusjert.

Ordinært.

For 5 år sia melde eg i «Nordisk» om oppdaging av retusj på Norge nr. 100. På disse 5 åra er mange nye Norge-samlarar komne til; difor synest eg det er riktig at det vert nemnt ogso i «Norsk». Vert biletet like godt i «Norsk» no som i «Nordisk» den gongen, vil M i POSTFRIM., 1-talet i vesle 10, og terrenget i ovalen over M og 1 tydeleg vise at ein klisje er reparert.

Av mange tusen Norge nr. 100 har eg funne berre eitt med denne retusjen. Ein dansk samlar har 2 ekspl., so hittil veit vi berre om 3. Det er lite av eit opplag av Norge nr. 100 på ca. 532 000 000. («Nøyaktig tall savnes»).

Eivind Fosshem.

Britiske kolonier i Amerika.

Av skipsreder ABR. ODFJELL

(Forts. fra nr. 2/1944.)

Dominica hører til The Leeward Islands. Øya ligger mellom de franske koloni-øyer, Guadeloupe og Martinique. Den ble oppdaget av Kolumbus på hans 2nen reise og på søndag d. 3. november 1493, og ble derfor kalt Dominica. Den var med blant de øyer som jarlen av Carlisle fikk ved bevilgning av 2. juni 1627, tross øya dengang ikke var engelsk. Der var flere engelske forsøk på å få øya under engelsk herredømme — striden var mere av privat art — men i traktaten av Aix-la-Chapelle 1748 ble det bestemt at Dominica sammen med noen andre øyer skulde forbli nøytral, og at øya eiedes av de opprinnelige eiere, karibindianerne. Imidlertid nedsatte flere franskmenn seg på øya. Engelskmennene tok derfor øya i 1756 og ved fredsoverenskkomsten i Paris 1756 tilfalt øya England. Straks etter sendtes en kommisjon ut. Denne sikret de franske plantasjeiere deres rettigheter mot at der ble avlagt lydighetsed. Derpå solgte kommisjonen dyrkbart land for £ 312.000-0-0. Den la øya under et styre med Grenada, St. Vincent og Tobago, men i 1771 fikk øya eget styre under Sir Wm. Young. Den 21. juni 1775 ble et representantenes hus opprettet. — Jorden var usedvanlig fruktbar, hvorfor franskmennene inviterte sine landsmenn fra Martinique til seg. I 1778 fikk Martinique's guvernør en flåte istand, angrep øya d. 7de september og tok den etter hårdnakket motstand. Marquis Duchilleau fikk øverste myndighet — han var grusom og brutal — og da all handel slo feil og nød oppsto, ble det lett for engelskmennene i 1783 å vinne øya tilbake. Imidlertid kom franskmennene også tilbake i 1795 under Victor Hugues, republikanernes fører, og gjorde et kraftig angrep, som guvernør Hamilton avviste, og de franskmenn som ikke flyktet, overga seg. Igjen angrep de franske i 1805 under La Grange. De satte ild på hovedstaden Roseau, som overga seg og betalte £ 12 000 for å bli fri. I 1883 ble Dominica sammensluttet med Antigua og andre øyer blant Leeward Islands. Guvernøren var bosatt på Antigua. I 1893 fant alvorlige opptøyer sted, da myndighetene ved politi og soldater vilde inkassere noen upopulære avgifter.

Dominica er en fruktbar øy og klimaet sunt. Der er mange elver og muligheter for utbygging av vannkraft. Der er flere varme geysere og medicinske kilder. Øya er vulkansk. Det siste store utbrudd var 4. januar 1880, da hovedstaden Roseau ble dekket med et 10 til 15 cm lag av aske.

Kaffe, kakao og sukker er øyas hovedprodukter. Befolkningen er i dag ca. 45 000. — To tredjedeler taler fransk dialekt — negerfransk.

Poststempler finnes fra 1815 — det er «fleu-rontypen». Fra 1854 fikk man også den «kronede sirkel» med «Paid at Dominica». Stemplene ble leilighetsvis benyttet til 1874—77. I 1858 ble en filial av London postkontor åpnet og fikk stemplet A07. Denne filial ble dog lukket etter to år. Brev opptil 1880 er sjeldne.

Dominicas frimerker er morsomme å samle

på, pene er de, og da de er rimelig i pris er de forholdsvis lett å få komplett.

Grenada ble oppdaget av Kolumbus d. 15. aug. 1498. Han døpte den for «Conseption». Øya var dengang bebodd av karibindianerne. I 1650 kjøpte Martinique's guvernør, de Parquet, øya av et fransk selskap. Han fikk franske kolonister til å slå seg ned på øyas østside, hvor no hovedstaden St. George ligger. Imidlertid ble de løpende utgifter for store, hvorfor de Parquet i 1657 solgte øya til grev de Carillac for 30 000 gullkroner. Den bestyrer som de Carillac hadde ansatt var så tyrannisk at flere familier forlot øya og sine hjem. Bestyreren ble imidlertid senere fanget, dømt og henrettet av de gjenværende kolonister.

I 1674 ble øya overtatt av Frankrike som utløste eierne. I 1762 overga øya seg til den engelske kommandør Swanton. Ved fredsslutningen i Paris 1763 ble Grenada overgitt til England, men i 1779 ble den igjen erobret av de franske under grev D'Estaing. Ved fredsslutningen i Versailles kom den imidlertid igjen tilbake til England. I 1795—96 fikk franskmennene istand et opprør, som ble slått ned i 1796. Neger-slaveriet ble opphevet i 1838.

Grenada er bergfull og malerisk. Fjellene er skogkledd helt til topps. Elver og varmvannskilder er der mange av. Den høyeste fjelltopp, St. Catharine (900 m), er vulkansk. Øya er velstelt med gode veger og kommunikasjoner. Hovedstaden St. George har en god havn og livlig trafikk. Med sin fortrinnslige beliggenhet og sitt behagelige klima tiltrekker den en stor del av nabøyenes befolkning som kommer til badene og de varme kilder. Til Grenada hører «Grenadinene», en øygruppe i nord.

Befolkningen er i dag ca. 75 000. — Kun to prosent er hvite, resten er negerblanding og et par tusen indianere.

Kakao er hovedeksportartiklen, men der dyrkes også adskillige krydderier. Øya kalles derfor også «Krydderøya». Tidligere var der også litt hvalfangst på Grenada og Grenadinene.

Man kjenner bare lite til den første post, men adskillige brev fra det attende århundre er kjent, flere enn fra de andre vestindiske øyer.

Før 1860 var all utenlandsk post under den britiske generalpostmester. Inntil da hadde de lokale myndigheter fått 2 pence av hver shilling i porto. Man benyttet engelske frimerker og poststemplet A 15.

De tidligste poststempler var fleuron-typen, seinere (1850) «kronet sirkel» med «Paid at Grenada». Fra 1883 utgikk «A 15» og man fikk et sirkelstempel med bokstav (A til P) i midten. Hvert postkontor hadde sin bokstav. Seinere, kom flere stempeltypen — helst store. Registreringsstemplet er ovalt.

Grenada har meget å by samleren — overtrykk, delte frimerker, flere slags vannmerker og tagginger.

Jamaica. Øya er bergfull med en hovedfjellkjede som løper øst—vest. Der er mange elver, men ingen av dem er farbare. En fjerdedel av øya er oppdyrket. Klimaet er variabelt og i sumpdistriktene er det usunt, men straks opp i fjellene blir det bra. Regnperioden er mai—oktober, hertil kommer tunge periodiske regnybger. Vannmengden varierer meget, fra 34 tommer ved kysten til 197 tommer ved Blue Mountain Peak. Eksporten er frukt, sukker og fargeetre. Hovedstaden er Kingston. Befolkningen er over en million. Kun to prosent hvite, to prosent indere og kinesere, resten er negre, hvorav fire femtedeler av blandet rase.

Jamaica ble oppdaget av Kolumbus d. 3. mai 1494. Øya ble kalt St. Jago, som var Spanias hellige beskytter. Navnet vant ikke fram, for man benyttet det indianske navn «Hamayca» — betyr «rikt på vann». Spanieren Esquivel var den første kolonist i 1509 — og i 161 år hadde Spania øya. Under krigen England—Spania sendte Cromwell generalene Penn og Venables til Vest-India (Hispanóla). Jamaica overga seg den 11. mai 1655. I 1660 ble et sivilt styre ansatt og Charles II ansatte general Edward D'Oyley som guvernør med et valgbart råd. Ved fredsslutningen i Madrid 1670 tilfalt Jamaica England.

Øyas befolkning vokste hurtig takket være den store rikdom som kaperskipene bragte inn til sitt hovedkvarter, Port Royal, som også ble deres lagerplass. Imidlertid forsvant denne by helt under jordskjelvet i 1692, og Spanish Town (St. Jago de la Vega) ble hovedstaden. Den nåværende hovedstad Kingston var dengang bare en klynge hytter. Gjennom det 18de århundrede ble øya hjemsoekt av mange jordskjelv, stadige sykkloner og slaveoppstander samt krig med fjellbeboerne, som var unnvekne spanske neger-slaver. Disse holdt til i de blå fjell i den østlige del av øya. Da slavefarten ble stanset i 1807 var der 323 827 slaver på Jamaica. I de siste foregående 8 år var 66 821 innført. Ved slaveriets opphevelse i 1838 fikk Jamaica 6 162 000 av de tyve millioner pund som parlamentet hadde bevilget til slaveeierne i de britiske kolonier.

Etter slavenes frigivelse ble der en alvorlig konstitusjonell krise, idet rådet nektet å stemme for utgiftene. I England forsøkte myndighetene å få konstitusjonen (fra Charles II's tid) forandret, men det var først i 1854 at dette ble gjort. No kom der igjen, men kun midlertidig, ro og harmoni i styret. I 1865 ble et alvorlig negeropprør slått ned med en unødvendig hårdhet. Det var guvernør Eyre som sto for dette og han ble hjemkalt. Etter dette overlot Jamaica's valgte råd styret til den britiske regjering, idet det ga denne myndighet til å forandre og forbedre øyas konstitusjon.

Ved begynnelsen av denne artikkelserie ble der gitt utførlig rede for Jamaica's postsystem og det skal derfor ikke gjentas her.

Adskillige gamle brev er kjent fra det 17de, 18de og 19de århundrede. Før 1760 kjenner man ikke noe poststempel fra Jamaica. Det første er «JAMAICA» og «IAMAICA» i en rett linje. I 1802 finnes «JAMAICA» i to linjer. Seinere i Fleurontypen med mange flere. I det hele er Jamaica's poststempler meget interessante og har meget å by spesialisten. En rekke artikler samt «Jamaica's Handbook» behandler disse. Engelske frimerker benyttet på Jamaica hadde stemplene ACI (King-

ston) og fra A 27 til A 78 for de forskjellige postkontorer på øya. Utenom poststemplene er Jamaica et billig og lettvtint land å samle på.

Leeward Islands. Øyene ble oppdaget av Kolumbus på hans annen reise i 1493. De ble engelske i det 17de århundrede. De enkelte øyers historie og posthistorie finnes under de respektive øyer Antigua med Barbuda, Dominica, Montserrat, St. Christopher med Nevis, St. Kitts og Virgin Islands. Disse øyer brukte sine egne frimerker fra 1861—90. Fra 1890 kom hele gruppen under sammenslutningen «Leeward Islands», hvis frimerker siden har vært i kurs. Virgin Islands fikk igjen egne frimerker i 1899, og fra 1903 fikk også de andre øyer egne frimerker igjen. Disse blir benyttet samtidig som Leeward Islands.

En morsom samling kan settes opp med hvert frimerke stemplet fra hver øy. På 1890-utgaven kan samles med følgende «Used abroad»-stempler: A 02, A 07, A 08, A 09, A 12, A 13 og A 91. Ved siden av de forskjellige sirkelstempler kjenner man også «Ship letter», «Posted on board» og «Paquetbot».

Britisk Vest-Indiske kolonistempel typer.

1 LITTLE RIVER

1 JAMAICA

2 JAMAICA
17 FEB 1820

4 LACOVIA
JA

KINGSTON
NO 30
1832
JAMAICA

KINGSTON
FEB 24
1837

5 PORT
MY 3
1859
A

5 TRINIDAD
JA 20
1849

6 PAID
AT
NEVIS

5 SPANISH TOWN
FEB 6
1839
JAMAICA

5 ST. ANNS. BAY
JUN 23
1857

7

1. En linje stempel.
2. Fleuron type.
4. To linje stempel.
5. Gamle stempler.
6. Kronet sirkel stempel.
7. Postkontor nummer stempel — Trinidad.

(Forts.)

Litt om helpost og helpostsamling.

Av konservator T. Soot-Ryen.

Vi har et ord i filatelen som heter «helsaker». Det er i grunnen et nokså meningsløst ord. Men heldigvis har vi et annet godt og betegnende norsk ord, nemlig helpost. Første gang jeg traff på dette ordet var i et brev fra hr. E. Aslaksen, Hønefoss. La oss bruke det. Altså: *helpost* er alle postale frigjøringsmidler med påtrykt frigjøringsangivelse. *Helbrev* derimot er konvolutter eller kort med påsatt frimerke.

Hvorfor er helposten — jeg kan nesten si — så foraktet av den alminnelige frimerkesamler? Det har såvidt jeg forstår sin historiske bakgrunn. I filateliens barndom og første ungdomsår var det en selvfølge at all helpost hørte med i en samling. De eldste albums hadde plass for den og alle eldre frimerkekataloger tok med helposten som en selvsagt ting. Etter hvert steg antallet av de postale frigjøringsmidler så sterkt at albumutgiverne syntes de måtte finne på noe for at ikke et album skulde bli for voluminøst. De fant da på den uhyrlighet — etter vår oppfatning i dag — bare å sette opp plass for utklipp av merkebildet på helposten. Et slikt utklipp er hverken fugl eller fisk, og interessen for helposten tapte seg nokså fort. Frimerkehandlerne har også sin del av skylden. Det lønte seg bedre for dem bare å spesialisere seg i de små lettere håndterlige frimerker, og den ene handler etter den annen sluttet å føre helpost. Snart forsvant helposten fra katalogene og samlerne sto uten veiledning og uten mulighet for å skaffe seg helpost til sine samlinger, selv om de gjerne vilde.

Kjenner De en handler som fører helpost i dag? Jeg gjør det ikke. Samlerne er så avhengige av handlerne at de heller oppgir en slik samling enn å ha alt strev med å skaffe seg materialet fra alle bortgjemte og skjulte kilder.

Imidlertid lar det seg ikke nekte at helpostsamlingen år for år vinner nye tilhengere, ikke bare ute i verden, men også her i landet. Når skal vi se den første handler som igjen vil hjelpe sine kunder på dette samleområde?

For mange er vel helpost og samling av den et helt ukjent område. Det kan derfor kanskje interessere enkelte å få en kort redegjørelse for en del av de spørsmål som reiser seg når en vil samle helpost. I noen få korte artikler skal jeg derfor søke å gi en liten veiledning for begynnere på området.

Mange trekker bare på skuldrene av folk som kan interessere seg for noe slikt, uten å gidde å gjøre et aldri så lite forsøk på å sette seg inn i det. Og stort sett er det kanskje bra. Hvorfor verve alt for mange proselytter og på den måten drive prisene så vanvittig i været som tilfelle har vært med frimerkene. En skal ikke ha ofret meget tid på helpoststudier før en blir oppmerksom på de ofte ytterst små opplag. Tenk på vårt eget sjeldneste brevkort i et opplag av 50. Med den vanlige kamp om sjeldenheter som vi daglig er vidne til i frimerkenes verden, vilde dette sikkert komme opp i uhornte priser. No må man ikke tro at all helpost er billig. Tvert imot. Det fins mange sjeldenheter med meget høye priser til tross for de relativt få samlere.

Det har vært til stor skade for studiet av de

forskjellige lands frimerker at helposten ble skilt ut som et eget samleområde, og at dette ikke var «moderne». Helpost og frimerker hører nøye sammen, like meget eller kanskje mer enn de forskjellige kategorier av frimerker. Det er en selvsagt ting for alle filatelister som beskjeftiger seg med studier av et lands frimerker eller av en utgave at helposten tas med. Eller kanskje rettere — det bør være selvsagt. Helposten trykkes oftest av de samme trykkerier som leverer frimerkene og oftest med tilsvarende merkeklisjeer framstillet på samme måte. Hvis en bearbeider ser bort fra helposten kan han lett komme til helt feilaktige slutninger, og mange spørsmål kan bare løses ved parallelle studier av frimerker og helpost.

Mange frimerkesamlere har etterhvert funnet de løse merker mer eller mindre tilfretsstillende. De har derfor gått over til å samle helbrev ved siden av. Hvorfor? Jo et helbrev gir oftest fylligere opplysninger om merkets anvendelse — er et interessantere filatelistisk objekt. Helposten gir det samme og mere til. Foruten selve merkebildet har meget av helposten også andre påtrykk i form av rammer, adresselinjer og tekst eller de er prydet med billedgjengivelser. For dem som ønsker variasjon gir kombinasjonen av alt dette rik anledning til å spesialisere.

Adskillige storsamlere har eller har hatt berømte helpostsamlinger. Mange av disse er etterhvert innkjøpt av postmuseene og danner en av de viktigste grener av deres samlinger for å belyse de postale forhold i landet. Det er ganske pussig at selv de frimerkesamlere som har mest imot helposten har vært med å støtte slike innkjøp. Jeg tenker særlig på det finske merke «Pro Filatelia» utgitt i 1931 med en overkurs som gikk til innkjøp av Rich. Granbergs stor-slagne helpostsamling Finland.

Det har ofte vært skrevet og sagt at en samling aldri er komplett uten helposten. Således skrev f. eks. dr. Justus Anderssen i 1915: «I de senere aar, hvor spesialiseringen faar flere og flere dyrkere, begynnder igjen interessen for helsaker at vaagne — og nu tør vel en specialsamling av et lands mærker neppe regnes for komplett, medmindre ogsaa den omfatter helsaker». En samler skal derfor ikke samle bare en av delene, men både frimerker og helpost.

Katalogisering.

Begrepet helpost omfatter som sagt bare postale frigjøringsmidler med påtrykt verdi. Det er imidlertid ikke alltid så lett å trekke grensen mellom helpost og formularer. De siste har ikke noe påtrykt merkebilde, men unntagelsesvis en eller annen verdiangivelse. På den annen side utviskes også grensen mellom helpost og helbrev til en viss grad. Vi finner no og da helpost med frimerker påsatt av postvesenet enten på grunn av portoforandring eller fordi ferdigtrykt helpost manglet.

Formularer omfatter strengt tatt alt som anvendes ved postforsendelser eller av postvesenet, slikt som pakkefølgere, postanvisningsblanket-

ter etc. Dette er et hittil nesten helt neglisjert samleområde. Et nærmere stadium av formularene vil sikkert gi mange nye og interessante opplysninger om de postale forhold i de forskjellige land. En må derfor håpe at noen vil legge seg etter slike formularstudier.

En samler som vil begynne med helposten trenger først og framst veiledning i en eller annen katalog. Fins det slike og hvor skal en få tak i dem? Jo, for de eldre utgavers vedkommende er det mange å velge i mellom, som Moens Campbell & Schøler: «Catalogue des Cartes Postales» 1889, og Senf's Ganzsachenteil utgitt til 1914. Men vi har også nyere verdenskataloger. I første rekke kommer «Grosser Ganzsachen-Katalog» 1928 med den forkortete utgave «Welt Ganzsachen-Katalog 1937. Foruten disse verdenskataloger har vi mange spesialkataloger for de forskjellige land. For de skandinaviske lands vedkommende vil jeg særlig nevne Magius: «Danmarks, Islands og Dansk Vestindiens Helsager» 1922 med tillegg 1925, Østergaards utmerkede arbeide i N.F.T. 1941—44: «Danmarks Helsager». Sveriges Filatelist-Förening: «Handbok öfver Sveriges Frankotecken 1855—1915. Helsaker ved Erland Kempe og Harry Wennbergs tillegg: «Handbok öfver Sveriges Frankotecken. II. Helsaker 1916—1924» med Supplement 1925. Hugo Olsson: «Svenska Postverkets Brevkort, Kortbrev och Frankokouvert» 1936 og Helsingfors Frimärkssamlare Förening: «Finnland. Ganzsachen» 1923. Norsk helpost er behandlet ganske inngående av Justus Anderssen og Henrik Dethloff i N.T.F. 1915—1917: «Norges Helsaker». Om de norske brevkort har Costerus utgitt «Die Postkarten von Norwegen» 1923 og undertegnede «Norges brevkort» i N.F.T. 1936 foruten et spesialarbeide over «Brevkort fra Chr. Johnsens trykkeri 1881—1885». Dessuten fins det spredt i N.F.T. og andre tidsskrifter en del mindre artikler. Helpostsamlerne har et spesialtidsskrift i «Die Ganzsache», Berlin.

Det er altså ikke noen mangel på hjelpemidler og i normale tider er det ikke vanskelig for sam-

leren å skaffe seg den nødvendige veiledning hvis en vil ta fatt på helposten.

Blar en igjennom en helpostkatalog for hele verden vil en bli forbauset over hvor mange forskjellige slags helpost det er. Alle disse kategorier må ordnes i et system som letter oppstillingen og bestemmelsen. I likhet med frimerkene, som deles opp i grupper som vanlige merker, tjenestemerker, portomerker osv., blir helposten også delt i grupper. Etter min mening har ingen katalog skilt de forskjellige helsakgrupper logisk fra hverandre. Hovedinndelingen må bero på helpostens mere eller mindre begrensede anvendelse. En inndeling som denne kan gi et grunnlag:

I. Offisielle utgaver:

- A. Vanlig helpost til almen bruk.
- B. Rørpost til almen bruk.
- C. Tjenestehelpost til offisiell bruk.
- D. Spesielle utgaver til offisiell bruk.

II. Private utgaver:

- E. Privathelpost til almen bruk.
- F. Byhelpost innen et begrenset område.

Hver av disse grupper kan igjen inndeles i undergrupper etter hensikten med helposten. Vi kan f. eks. ha for å nevne noen av de alminneligste:

- Konvolutter (Couverts).
- Rekommandasjonskonvolutter.
- Adresseløse konvolutter.
- Korsbånd.
- Kortbrev.
- Brevkort.
- Postanvisninger.
- Ansøkningskort.
- Telegramkort etc.

Innen gruppe D. finner vi helpost til bruk for skip, jernbaner, militære, fangeleirer osv.

Denne oversikten er ikke på noen måte komplett, men den viser i all fall den rike variasjonen innen helposten. Selv om helposten heldigvis ikke på noen måte når den mangfoldighet av utgaver som vi finner hos frimerkene, vil en helpostsamler ikke gå trett på grunn av ensformighet. (Forts.)

Skrift og typer på frimerker.

Av typograf SIGMUND WEHLER.

Innen vår hobby finnes det utallige måter å samle på. Noen er generalsamlere, flere samler enkelte land, og andre igjen spialsamler særlige områder. Enhver kan samle som han selv finner for godt. Hva man enn samler, man har samme glede og utbytte. Vi vet en hel del om disse sakene vi samler på, og har massevis av stoff om vannmerker, papir, tagging osv. Men hvor mange har gitt seg til å studere skrift og typer på frimerker? Dette er i og for seg interessant, på samme tid som vi her har enda en måte å samle på. Hva sier De f. eks. til en samling av merker inneholdende kun *en* bestemt skriftgrad eller type? Det har hittil ikke lyktes meg å oppspore noe lignende, da det som regel er andre ting som spiller større rolle for samleren enn skriften.

En stor del frimerker bærer inskripsjoner med skrift som er tegnet. Det kan i og for seg være

bra, såsant det fra tegnerens side ikke blir begått noen feil. Det er i grunnen merkelig at de frimerker som er i besittelse av diverse særegne egenskaper som regel er tegnet. For å ta et eksempel her hjemme. Se bare på utgaven av Wessel-merkene og studér innskriften under portrettet. (Eks. 1.) De vil sikkert se at ordene Norge, øre og post er vidt forskjellige. Den eneste forklaringen er vel at tegningen er utført to ganger.

I Tyskland er gotiske skrifter for største delen den skrifttype som går igjen, skjønt det forekommer merker med grotesk skrift. For å nevne en del av de mest benyttede tyske skrifter: Fraktur, Antikva, Romanisch, Gotisk m. fl. Vi har jo for øvrig greske og slaviske skrifttegn som i regelen har et rent og tydelig snitt. Med hensyn til skriften på frimerket er frimerkets motiv og format etc. ting som spiller en stor

Eksempel 1:

Inskripsjonen på foten tegnet to ganger.

rolle i skriftvalget. Det er derfor mange ting som kommer i betraktning ved eventuelle frimerkeframstillinger. Den skrift som ønskes benyttet bør ikke virke voldsom og altoppslukende. Da frimerkene ikke skal tjene som reklameplakater, kan de såkalte blikkfang unngås. (Eks. 2.) Skriften må spille en underordnet rolle. Fri-

Eksempel 2:

Tallet 4000 er enestående dominerende.

merkets motiv skal tre i forgrunnen, så kommer opplysninger herom i annen rekke. Skrift og bilde skal så godt som mulig arbeides sammen til et behagelig og rolig hele, som på samme tid skal virke tiltalende og smakfullt. Her må jeg komme inn på de nylig utgitte Landshjelp-

Eksempel 3:

Fire forskjellige utgaver som kan regnes som en, hva utstyr og oppsetning angår.

merker, da de har krav på en særdeles god omtale. Det er ikke daglig vi får se slike merker. Utstyr og oppsetning er kort sagt: delikat. Også motivene da! Typisk norske og særdeles gode. Vi har dessverre alt for få norske motiver på våre frimerker. For øvrig skal sies at typo-

grafisk sett er våre norske frimerker, på noen serier unntatt, ikke noe særlig, skjønt de seinere års utgivelser har vist store framskritt også på dette område. Til eksempel kan nevnes at Holberg, Bjørnson, Ibsen og Abel utgavene på langt nær kan måle seg med f. eks. Grieg, Wessel eller Nordraak seriene. Riktignok er det noen år mellom disse utgivelsene, hvilket skulde bevirke at alt arbeide med frimerkeutgivelser skulde overlates 1ste klasses fagfolk på området. Da frimerkene — vel kan sies å være landets ansikt utad, ligger det i dagen at disse bør bearbeides så faglig som mulig.

Frimerkeframstillingen av i dag har utviklet seg til å bli et produkt framstillet av spesialutdannete utøvere av fagene. Tar vi for oss de før omtalte fire minneutgaver, vil det slå enhver hvor ensartet og likesom kjedelig oppsetningen av disse merkene virker. På tross av at utgavene er utkommet med års mellomrum, kan en godt regne disse for en serie. Utstyr og oppsetning er nøyaktig like på alle seriene (eks. 3) bortsett fra, at Holberg-merkene har antikvasnittet i inskripsjonen. Vi ser da bort fra vannmerker og papir som jo for øvrig ikke kommer i betraktning hva merkets form og oppsetning angår. Frimerker er når alt kommer til alt miniatyrtrykksaker som har krav på den best mulige behandling. Det finnes ikke den trykksak i verden som er gjenstand for større kritikk eller granskning vedrørende trykk, oppstilling og framstilling for øvrig enn frimerket. Det var for mange lands vedkommende ønskelig at det ble lagt mere arbeid på hvert enkelt merkes utførelse, istedenfor å sette i gang masseproduksjon av mindre tiltalende frimerker. Som filatelist og frimerkesamlere har vi interesse av at frimerkene er pene, på samme tid som da også samlingen kan bli en fryd for øyet. Merkenes motiv spiller en stor rolle. Med hensyn til disse skulde frimerkene kunde vise oss en hel del om landenes nasjonale egenskaper.

Vår tids frimerkeproduksjon står vel i dag høyere enn noen gang før. Det blir jo ikke no snakk om f. eks. håndsatte trykkplater. De har jo forekommet, riktignok ikke på noe norsk frimerke. Det er bare skillingsmerkene i posthornstypen som til en viss grad kan sies å være håndsatte, da verdiangivelse kunde byttes ut med løse tall. Vi skal ikke her komme inn på produksjonen for øvrig, men denne måte å angi verdiene på gav alt for stort spillerum for tilfældigheter og varierende trykk. Det var før ellers svært sjelden at frimerkene var håndsatte, altså sammensatt av løse typer og ornamenter. Disse typer framstilles av en legering av 67% bly, 28% antimon og 5% tinn som så støpes i en matrise. En moderne skriftstøpemaskin støper no en ca. 4000 bokstaver pr. time. Det typografiske system bygger på det typografiske punkt, hvoretter det på 1 m går 2260 typografiske punkter. Det er det systemet som er mest benyttet og kalles Didot-systemet. De enkelte skriftgrader er så oppdelt i størrelser på 3—4—5—6—7—8—10—12 punkt osv. oppover.

Av skrift har vi to hovedgrupper, nemlig antikka og gotisk. Innen disse to grupper er det så et utall av forskjellige stilarter og snitt. Ser vi gjennom mange lands frimerker vil det vise seg en broket samling av forskjellige skrifter fra skriveskrift og rundskrift, til skyggeskrifter og alle slags tegnede og privat komponerte

skriffter. A bla i en generalsamlers album kan sammenlignes med å kaste et blikk i en skriftkatalog av verdensformat hva skrift og typer angår. På eks. 4 vises tydelig hvordan sam-

Eksempel 4:

Dårlig virkning med
ornamenter og krusifiks.

arbeidelsen av skrift, motiv og diverse ornamenter ikke bestandig faller heldig ut. Frimerket virker litt rotete, på samme tid som øyet ikke får noe holdepunkt. Det hele flyter sammen og etter at påtrykket PORTO er kommet på, gir merket som helhet et mindre heldig preg. Det er bl. a. benyttet ikke mindre enn tre skriftgrader (typer) i teksten foruten påtrykket. Jo flere blandinger av skrift og ornamenter m. m., jo mindre pent blir merket å se på. Som før

sagt vil ganske sikkert frimerker uten kruseduller og utsmykning hevde seg best. Her som i mange andre ting gjelder det å finne fram til en løsning som tilfredsstiller notidens krav til utsmykning og utstyr. Skulde Norge nr. 1 være trykt i dag vilde sikkerlig store forandringer vært foretatt. Som alt annet er naturligvis også frimerkene gjenstand for gradvis forandring gjennom tidene, hva jo også kataloger og samlinger vitner om. Mon tro hvordan de etterfølgende generasjoner dømmer vår tids frimerker?

Vi har et gammelt ord som sier, det beste er godt nok! Ut fra dette skulde vel de som står for frimerkeutgivelsene verden over gjøre hva som gjøres kunde for at frimerkene skulde bli så moderne og effektive som mulig. Frimerkene — som jo er offisielle verdipapirer — registrerer jo på en verdig måte nasjonenes liv og historie.

Og vi samlere hilser med glede hvert tiltak som blir gjort for å løfte vår hobby opp på et høyere stadium. Jo bedre og finere frimerkene blir bearbeidet og finpusset, jo rikere utbytte får vi, desto mer sjarmerende blir hobbyen.

Rene linjer og godt egnede motiver med rolige tekster vil gjøre sitt til at frimerkene blir tiltalende, ved siden av at det for øvrig blir tatt hensyn til skrift og typer på frimerker.

Ad NORGESKATALOGEN

Det er kjedelig at herrerne Berntsen og Amons som Norgessamlere er imot min artikkel i Norsk F.T. nr. 2, 1944. Jeg vil herved opplyse om at artikkelen var skrevet lenge før Norgeskatalogen 1944 utkom, og jeg nevner jo hele tiden bare Nk. 1943. Nk. 1944 er selvfølgelig en forbedring av foregående Norgeskataloger. Men hvorfor si at Nk. 1944 har fått en klar oppstilling med hensyn til papirleverandørers og vannmerketyper betegnelse.

Jeg tillater meg her å medta Nk. 1944 oppstilling og min oppsetting til sammenligning.

Ang. papirsortene så er disse i seriene 1855—78 godt angitt og forskjellen klargjort, så hvorfor skal Bentse Brugs 8 forskjellige papirsorter bare ha éns bokstav til betegnelse istedenfor bokstav med nummer 1—8. Som første leverandør bør vel Bentse Brug ha første bokstav A og papirsortene nr. A 1—A 8.

		<u>Nk. 1944 betegnelse:</u>	<u>Min betegnelse:</u>
1855	Bentse Brug	B (håndgjort papir)	A. 1
1856/57	Tumba Pappersbrug	(hvitt papir)	B.
1863/66	Bentse Brug	B (hvitt papir)	A. 2
1867/68	—»—	B (tykt papir)	A. 3
—»—	Thv. Moestue & Co. A/S	D (tynt papir)	C. 1
1872/75	Bentse Brug	B (blåhvitt papir)	A. 4
—»—	—»—	B (hvitt papir)	A. 5
—»—	—»—	B (gullig papir)	A. 6
1877/78	—»—	B (bløtt porøst papir)	A. 7
—»—	—»—	B (fast glatt papir)	A. 8

osv.

↓	Oppstilling etter Nk. 1944:	↓	Min oppstilling:	↓	↓
A (I)	Alvøens Papirfabrik A/S	1887/93	Bentse Brug	1872/75	(0) A.
B (I)	Bentse Brug	1872/75	Thv. Moestue & Co. A/S	1882/85	(I, II) C.
C (IV)	Harald Lyche & Co.	1886/89	Harald Lyche & Co.	1886/89	(III) D.
D (II, III)	Thv. Moestue & Co. A/S	1882/85	Carl E. Petersen & Søn A/S	1887/93	(0) E.
E (I)	Carl E. Petersen & Søn A/S	1887/93	Alvøens Papirfabrik A/S	1887/93	(0) F.
F (I)	Hamang Papirfabrik	1925	Hellbuth & Co.	1898/09	(0) G.
G (I)	Hellbuth & Co.	1898/09	Hamang Papirfabrik	1925	(0) H.

TOURVILLE, Anne Hilarion de Contentin (1642—1701),

fransk sjøhelt, greve. Trådte 1656 inn i Malteserordenen, kjempet mot Barbarekstatene. 1660 i fransk marinertjeneste. Tilintetgjorde 1677 ved Palermo 12 skip av den nederlandsk-spanske flåte. 1680 generaløytnant. Bombarderte flere ganger Alger og 1684 beskjøt han Genua, seiret 1690 som øverstbefalende over den franske flåte i Kanalen over 112 britisk-nederlandsk skip. Led 1692 nederlag i et slag mot en overmektig fiendtlig flåte. 1693 marskalk av Frankrike, seiret samme år i slaget ved Kap St. Vincent.

BRANLY, Edouard (1844—),

fransk fysiker, ble 1876 professor ved det katolske universitet i Paris, har foretatt en rekke viktige fysiske undersøkelser, mest kjent er hans undersøkelser av elektriske utladninger og av metallpulvers elektriske ledningsevne som fikk stor betydning for konstruksjonen av de såkalte kohærer, som var den første detektor som ble brukt i radiotelegrafien. Den av Branly oppfunne kohærer består i det vesentlige av et lufttomt glassrør med to elektroder med metallfilspon imellom.

DYCK, Antonius van (1599—1641),

flamsk maler og raderer, arbeidet i Belgia, England og Italia hvor han malte tallrike portretter av hoff og adel, ble adlet og fikk fyrstelige honorarer. Dyck var en forfinet og følsom maler, poet og romantiker, en melankolsk drømmer. Til tross for at karakteristikkene ikke var dyptgående leverte han en betydelig portrettkunst som utmerket seg ved malerisk rikdom og oppfatningens fornemhet og ved den aristokratiske kultur han gjenga eller forlente sine modeller med. Bemerkelsesverdig er hans gjengivelse av barn. Kjente verker: Hieronymus, Susanna i badet, Sntiope og Jupiter, Den hellige Sebastian, Den hellige Martin, Kristus spottes, Kristus fanges, samt portretter av kardinal Guido Bentivoglio, Karl I, abbed Scaligia, jarlene av Bristol og Bedford.

HAMILTON, William Rowan (1808—65),

engelsk astronom og matematiker, født i Dublin. 1827 professor i astronomi i Dublin og Royal astronomer of Ireland. Av hans verker må framheves A general method in dynamics hvori han vesentlig reduserer trelegemersproblemet, samt de to rent matematiske skrifter: Lectures on quaternions og Elements of quaternions, som

omhandler utvidelsen av algebraens tallbegrep ved de av ham oppfunne kvaternioner. Han har også behandlet optikken som han beriket med den viktige teori om den koniske strålebrytning, en teori som forsøk har bekreftet.

PAVELITSJE, Ante (1869—),

Kroatias statssjef. Fikk sin utdannelse i Graz og Wien. Advokat i Zagreb, fører for den kroatisk nasjonale bevegelse og dens kamporganisasjon Utasja. Dømt til døden 1929, flyktet. Bodde en tid i Bulgaria og trådte i forbindelse med den makedonske komite, senator 1932. Levde seinere i mange år i landflyktighet i Frankrike og Italia. Vendte tilbake til Zagreb etter Kvaterniks proklamasjon av Kroatias uavhengighet, overtok makten som statssjef og poglavnik, d. e. fører, stats- og utenriksminister april 1941.

Håndboken igjen.

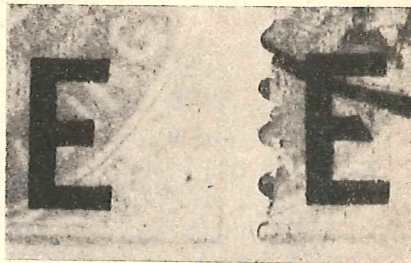
Hvorledes går det med den påtenkte håndboks retningslinjer? Disse bør no framlegges slik at man ka få den best mulige plan, og seinere blir det bare å fylle de forskjellige avsnitt.

Planen kan man godt diskutere no, og den bør sendes ut til de forskjellige spesialister eller eksperter i to eksemplarer, så enhver spesialist beholder sin kopi av det han bidrar med til håndbokens plan.

La no all egoisme fare, og det får våge seg om ens egen Norgessamling ikke blir «up to date» i oppsetting. Det store utland kommer til å ligge langt etter, hvis denne håndbok blir redigert som den bør. No må man ta tak for en hel del år framover. Håndboken kan vel være lenger framme på filateliens område til en internasjonal utstilling, enn de forskjellige norske filatelisters samlinger er det. Dette er jo to forskjellige ting, og det er jo klart at de eksperter som arbeider med håndboken vanskelig kan få tid til å ordne om sin egen samling og de andre filatelister har ikke oversikt før håndboken foreligger ferdig.

Henrik Opheim.

Den
spisse
E

Normal og spiss E.

På 30 øre på 7 skilling 1906 og på 15 øre på 4 skilling 1908, Norgeskatalogen 1944 nr. 88 og 92 kan E i ØRE ha spiss midtstrek i st. f. tverr. Det er merke nr. 85 i arket som har denne feil.

Johannes Lid.

Diplomene.

Det er dessverre noen som ikke har fått sine diplomer tilsendt. Det kommer av at jeg simpelt hen har kommet til å hoppe over et nummer ved utsendelsen. No skulde det være ordnet, men skulde det likevel være en eller annen som er blitt hoppet over, så ber jeg dere si fra.

En driftig gutteklubb.

Jeg har ofte skrevet mot gutteklubbene fordi de så ofte arbeider uten kontroll og skikkelige ledere. Det kan da lett bli tull av det hele og særlig da fordi selve opplæringen i frimerkesamling blir så gal. Ute på Nordstrand ved Oslo finnes det ikke noen filatelistklubb for voksne, men det var mange gutter som samlet og derfor gjerne vilde ha en klubb å samles i og i 1941 kjørte de så i gang. Men disse guttene har vært fornøftige og har sørget for å få en senior til å rettlede seg og hjelpe til med det daglige arbeid i klubben. I et brev fra formannen, Jens Herman Ingulstad, forteller han at klubben ble stiftet 1. november 1941. Opprinnelig var det en liten krets av gutter som kom sammen hver 14de dag. Klubbens rådgiver er hr. R. Carlsen, som har stillet sitt hjem til disposisjon for guttene. Klubben har no skaffet seg diplomer og plakater, har holdt konkurranser og driver i det hele tatt meget aktivt. For tiden har den 41 medlemmer. Egen avis har den også. Den heter Filatelisten og er en pen, mangfoldiggjort liten avis. Vi gratulerer klubben med framgangen og anbefaler unge samlere i distriktet å søke forbindelse med disse driftige guttene. Adressen er: Nordstrand Filatelistklubb, adr. R. Carlsen, Lindbekkvn. 8, Nordstrandshøgda.

Tenk på høstsesongen.

Dere synes vel det er rent synd å begynne å snakke om høstsesongen alt no, men arbeidet må planlegges i god tid. De fleste unge samlere lar samlingene sine ligge i sommerferien og det er ikke mer enn man kan vente seg. Når det er godt vær vilde det være synd å sette seg til med frimerkene. Da skal man jo samle krefter til høsten og vinteren. I dårlig vær er det bare fint å ha frimerkene å ty til. Triste sommerdager kan dere bl. a. benytte til å bringe orden i dublettene, for der er det ganske sikkert lite oversiktlig hos mange.

Styrene i junioravdelingene bør begynne å arbeide så tidlig som mulig så alt kan ligge klart til møtene begynner. Planlegg arbeidet godt og lag ferdig planer for konkurranser og lignende. Mange styrer har skrevet til meg og klaget over at det er så vanskelig å skaffe møteprogrammer, men jeg er sikker på at dere kan finne mye rart å behandle på møtene når dere bare legger hodene i bløt. Konkurranser, gjennomgåelse av konkurranserresultatene, småkonkurranser på møtene og undervisning med demonstrasjoner er alltid populært. Dere får gå til seniorene og be om hjelp.

FRIMERKEKURSET

Litt om oppsetting.

Det er mange som har skrevet og spurt om hvordan de skal sette opp merkene sine. Det er jo om å gjøre å få samlingen så pen som mulig, så det gjelder å ta seg god tid og ikke la tilfældighetene råde.

Vi må først og framst sjelne mellom de to slags album som brukes, nemlig fortrykksalbum og album uten fortrykk. Har du et fortrykksalbum er jo det hele svært enkelt. Da gjelder det bare å sette merkene penest mulig inn i de feltene som er trykket på albumbladet. Hovedsaken er da at hengslet settes riktig på og at merket plasseres midt i merkefeltet.

Med album uten fortrykk blir det hele straks meget vanskeligere. Der skal du selv arrangere samlingen slik at den kommer til å gi et godt inntrykk. Samlingen skal med andre ord bli personlig. Du må selv finne fram til den peneste og oversiktligste måten å plasere merkene på og du må dessuten skrive eller tegne teksten på albumbladene. Det første du må tenke på er at samlingen ikke må virke kjedelig. Alle kan stille merker opp på rad og rekke, men det gjør samlingen død og kjedelig. Du skal derfor forsøke å finne fram til en oppsetting som ved siden av å være klar og oversiktig, også skaper det liv og den variasjon som er nødvendig.

Du må alltid huske på at det skal være «luft» mellom merkene. Det vil si at du ikke må kline merkene så tett opp i hverandre at det hele virker rotet. Alle merkene i samlingen, om de er aldri så billige, må få lov til å komme til sin rett.

Selv om det skal være «luft» mellom merkene, må ikke siden lages så åpen at den virker tom. Det har også lett for å bli kjedelig.

Når du skal til å plasere merkene, må du først og framst tenke på symmetrien. Merkererekene må ikke «halte». Av og til kan det være vanskelig å oppnå symmetri. Ta for deg Norgeskatalogen og se litt på landskapsmerkene, så vil du fort oppdage det. De tre merkene utgjør en serie, men alle har forskjellige størrelser. Stiller du merkene ved siden av hverandre så vil du straks se at oppsettingen «halter». Det er vanskelig å si hvordan disse merkene skal stilles opp for ikke å «halte». Du får vel stille dem opp og finne deg i at siden ikke blir så vakker. Skal du ha alle tre utgavene av landskapsmerkene blir det bedre, for da kan du stille merkene under hverandre slik at øverste rekke utgjør tre 15-øresmerker, annen rekke tre 20-øres og tredje rekke tre 30-øres.

Det er mange som mener at merkene bør stilles opp i den orden de er utgitt fra Postverket, men det er ikke nødvendig. Tvert imot. Skal du sette dem opp på den måten vil samlingen bli nokså rar. Se litt på løvmerkene i dyptrykk og legg dem ved siden av hverandre etter utgivel-

sesdagen som står i Norgeskatalogen, så vil du finne at merkene får en pussig rekkefølge. Alle merkene hører til samme serie selv om de er kommet ut til forskjellig tid og det naturlige blir derfor å sette dem opp etter frankeringsverdien, altså: 1, 2, 3, 5, 7 øre osv.

Av og til bør du også bytte litt om på verdiene for å få en symmetrisk oppsetting. Det kan du f. eks. gjøre med Olavsmerkene fra 1930. Der er det penest å sette ett lite merke på hver side av det store.

Noe av det vanskeligste er å lage pen tekst. Jeg har sett mange pene samlinger som faktisk er blitt ødelagt av en stygg og skjæmmende tekst. Og jeg har også sett små fordringsløse samlinger som har vunnet meget på en pen tekst. Husk endelig på at du ikke kliner teksten ned i merkene. Det skal ikke bare være «luft» mellom merkene, men også mellom teksten og merkene.

Noen bruker ofte skrivemaskin til teksten, men det er ikke så morsomt. Hvis du ikke kan få til en pen tekst så får du heller bruke skrivemaskin, men lag heller åpen plass til teksten og tren deg opp inntil du kan tegne pene bokstaver.

Noen foretrekker å sette merkene rett på albumbladet uten ramme, andre foretrekker svart underlag, mens andre igjen gjerne vil ha en liten pen ramme om merkene. Vær forsiktig når du tegner opp rammene. De har lett for å bli stygge. Du må i alle tilfeller bruke en rissefjær, da linjene lett blir ujevne av en alminnelig penn. Svarte underlag vil jeg ikke anbefale, men mange vil gjerne ha det for å framheve merket, taggene o. l. Tegn ikke opp det svarte underlaget direkte på albumbladet. Det skal stor trening til å få det pent. Skal du først ha svart underlag, er det bedre å klippe til et stykke svart kartong som svarer til merkets størrelse, og så feste kartongstykket med merket inn på albumbladet med et hengsle. Den metoden har dessuten den fordelen at du da kan flytte merket festet på underlaget uten at du behøver å løse selve merket og vaske det for å sette på nytt hengsle.

Du bør gjøre det til en regel både ved teksting og tegning at du først bruker en bløt blyant og siden tusj. Etterpå visker du vekk blyantstrekene.

Det kan skrives en masse om monteringen, men dette var det du først og framst må tenke på for å få samlingen pen. Du må også huske på at øvelse gjør mester.

POST til Redaktøren

Hr. Redaktør.

Jeg tillater meg under henvisning til referatet fra Fredrikstad Filatelistklub i nr. 2/1944 høfligst å spørre:

Hvis Oslo Filatelist-Klubs utgivelse av Norgeskatalogen hadde bragt tap, vilde da Fredrikstad Filatelistklub i møte nr. 175 enstemmig ha vedtatt et forslag om at styret i tilfelle osv. skulde arbeide for at Norges Filatelistforbund overtar utgivelsen av Norgeskatalogen?

Einar E. Østensen.

(i parentes bemerket)

av CAND. FIL.

Funderinger over Forbundsmatrikkelen.

Jeg har nettopp sittet og lest Forbundsmatrikkelen. Jo, det er virkelig sant. Jeg har lest den fra perm til perm og enten De tror meg eller ei så var det interessant lesning.

Jamen kjære Dem, vil De si, alle disse lovene er da vel like? Nei, det er nettopp det som er så eiendommelig. Klubbens lover er til dels meget forskjellige, og enkelte er slike at de burde forandres så snart som mulig. — Men godtar ikke Forbundet lovene før klubbene blir opp-tatt, da? sier De.

— Jo det skulde man jo tro, men det ser ikke slik ut. Noen lover er rent uhyggelig lange med massevis av sidespring, mens andre er så korte at det hverken er fugl eller fisk. Det som imidlertid springer sterkest i øynene er den store forskjell på alderen for opptagelse i klubbene. I enkelte klubber er aldersgrensen nedad 16 år, mens andre har begrensning nedad til 21. Det vil altså si det samme som at man faktisk kan se 16-åringer som representanter til Norsk Filatelistforbund. Det kan bli aktuelt. Ser vi litt nærmere på denne aldersgrensen nedad, finner vi at 3 klubber har 21 år, 1 har 20 år, 12 har 18 år, 1 har 17 og 2 16 år. En av klubbene nevner ikke aldersgrense i det hele tatt, men opptar enhver mann eller kvinne etter anbefaling fra 1 medlem.

Av hensyn til voteringer, valg og representasjon burde vel Forbundet sørge for å finne fram til en felles aldersgrense nedad som passer til alle klubbene.

Men De må ikke tro at det bare er på dette punktet at lovene er forskjellige. På mange vesentlige punkter differerer de meget sterkt. Det er f. eks. ikke alle som har lovbestemmelser om hva som skal gjøres med klubbens aktiva i tilfelle oppløsning, og det er også mange som ikke har noe i lovene om klubbens organ.

Man kan i det hele tatt sitte og plukke fram både det ene og det andre i lovene og jo mer man leser jo sterkere blir inntrykket av at det er nødvendig å utarbeide normallover for Forbundsklubbene.

Spørsmålet om normallover har vært oppe tidligere og bør ikke skrinlegges. Særlig no om dagene, med økt interesse og stor oppslutning om klubbene og Forbundet er spørsmålet meget aktuelt.

Forbundets rette vedkommende bør derfor gjøre som jeg og ta seg noen stille timer med klubbens lover. Man vil nok ganske sikkert komme til samme resultat som undertegnede at «någet må gjøres».

Cand. fil.

Tilleggsmerkene igjen!

Man hører virkelig av og til de merkeligste forslag fra enkelte filatelister. For en tid siden foreslo noen å innføre reklamer tilheftet frimerker, noe i likhet med Danmark. Og no leser vi H.s artikkel om tilleggsmerker i Norsk F.T. nr. 4.

Når en person drister seg til å slynge ut: «vekk med tilleggsmerkene» må vedkommende være forberedt på angrep! — La oss ta de forskjellige punkter i artikkelen som ansporer til diskusjon:

1. «Den klassiske filateli kjente ikke begrepet tilleggsmerker» sier H. Til dette vil jeg svare at jeg har hørt filatelister uttale: «Den klassiske filateli kjente heller ikke begrepet jubileumsmerker.»

Skal man begynne slik vil man tilslutt få svært liten nytte av filatelien som hobby; jeg mener at filatelien dog bidrar sterkt til almen opplysning.

2. «Tilleggsfrimerkene er ikke det store brevskrivende publikums frimerker.»

Dette er dessverre en kjensgjerning hva Norge angår. (Enkelte tilleggsmerker har dog vært brukt i ganske stor utstrekning av ikke-filatelister, f. eks. Radiumhospital.) Men jeg innses ikke hvorfor dette forhold ikke kan rettes på, ettersom vi her i landet har noe som kan betegnes som det store brevskrivende publikums merker, nemlig julemerker osv. som brukes i millioner, hvilket viser at folk kan venne seg til veldedighet i forbindelse med brevskrivning.

At tilleggsmerkene ikke brukes i den utstrekning de burde, er filatelistenes egen skyld. Opplagene skulde være større og tilleggene adskillig mindre og især at formålet er populært.

3. At samlerne ikke har reagert mot tilleggsmerkene skyldes ganske enkelt at de fleste har vært fornøyde med tingenes tilstand, av flere grunner:

For det første, for å ikke ligge tilbake for andre land.

For det annet, for å ha noe byttemateriale med utlandet.

For det tredje, for å vekke utlandets interesse i å samle Norge.

Man må ikke glemme at filateliens pionerer er no allikevel barna, forsåvidt som det er i vår unge alder at vi får interesse for disse små papirlappene som av så mange betraktes som bare skrot; og barna er jo gladere i bilder enn i tall.

4. Hva Kroatia angår er jeg enig i at dette lands eksempel bør insitere til handling. Men man må finne en måte å regulere tingene på som kan vinne gjenklang overalt.

England har unngått tilleggsmerker innen det Britiske Kongeriket, men har dette hjulpet? Er dette eksempel blitt fulgt? I sine oversjøiske besittelser har englenderne allikevel ikke klart å unngå veldedighetsmerker så måteholdne de enn var.

«Vekk med tilleggsmerkene» sier H. Men er det f. eks. noen vesentlig forskjell mellom et Legionmerke og et Universitetsmerke? Likheten derimot er interessant: begge har vært like lite brukt postalt.

5. Å gjennomføre at samlerne og især handlerne skal skjulte ut tilleggsmerkene er en utopi.

Om skal man snakke om «urenheter» i samlerfeltet, hva skal man da si om f. eks. førstedagsbrev med særstempel og alle mulige slags blokker?

6. Posten kan ikke nyttes til veldedige øyemed, sier H. Men hvorfor skal da posten gjøre reklame for vårt land, vise fjell og fjord eller våre berømte menn? Hvorfor skal det i det hele tatt være bilder på merkene; tall og en del tekst er jo nok, postalt sett. — Skulde alle land gjennomføre dette vil det bli morsomt å ha en generalsamling; virkelig en glede for øyet!

7. Eksemplet med norske og sveitsiske samlere som H. nevner til støtte for sin tanke, kan også støtte et stikk motsatt synspunkt:

Sveits har i mangfoldige år hatt meget pene tilleggsmerker, f. eks. «Pro juventute» (som for øvrig ble brukt av det store brevskrivende publikum). Norge derimot hadde ikke stort annet å by på enn posthorn og løve. Dette er den innlysende forklaring på den store mangel på likevekt mellom f. eks. de norske og sveitsiske samlere som H. nevner.

Norges stilling i den filatelistiske verden skulde jo kunne være meget god på grunn av vårt lille folketal, idet det burde kunne være langt flere utlendinger i hvert enkelt land som samler på Norge, enn nordmenn som samler på de forskjellige utenlandske merker.

Alle slags «urenheter» i samlerfelt, såsom reklamer, førstedagsbrev med særstempel, blokker, enkelte tilleggsmerker og jubileumsmerker, for ikke å snakke om «fluelort-filateli» er alt sammen de forskjellige direkte virkninger av den overdrevne spesialisering i filatelien som vi har i dag. For å bekjempe disse ting må man søke å lede interessen mer inn på generalsamling.

Paul Sakomnsky.

Er frimerkehandleren uten ansvar.

I tiden før krigen fikk vi fra våre faste forbindelser blant de handlende utvalg av merker for å komplettere våre samlinger.

Prisene var jo dengang rimelige, Senf-marken sto i 40 øre. Michel i 50, likesom de priser, som anførtes stort sett var riktige og kunde man være så omtrent sikker på at pris og merke stemte overens med hensyn til vannmerke, tagging og farge.

Hvorledes er det no? Som følge av de sterkt stigende priser har vi fått et utall av samlere og tilsvarende mange forhandlere.

Mange av de nye, særlig de samlere, som bor uten adgang til klubber og samvær med andre, er henvist til sin katalog og sitt album.

No er det så at de fleste ikke forstår riktig å bruke katalogen, det kommer først med årene eller man lærer det i klubben.

Albumet kommer derfor til å spille en dominerende rolle for denne kategori av samlere.

Er man så uheldig å ha et vanlig album med fortrykk vet vi at her står der bare et merke av hver oppført og der tas ikke hensyn til at et merke — som kanskje kom — skal vi si i 1875 uten vannmerke, utsendtes seinere i f. eks. 1890 og 1896, og da med annen tagging og med vannmerker.

Den ukyndige samler er ikke oppmerksom på

dette og setter bare et merke på plassen i sitt album uten å ta hensyn til de andre.

Han tror å ha det riktige merke og slår seg til ro hermed.

I albumet står bare det eldste merke anført, seinere kommer kun de nye, hvis farge er forandret.

Vi kommer no til pointet.

Samleren får seg tilstillet utvalgshefter og gjør sine innkjøp som oftest i blinn tillit til forhandlerens ærlighet og rette forståelse.

Å samle på frimerker er jo en sport, en herlig sport og et kjærnt tidsfordriv, og la oss alle arbeide for at det kan bli det påny. Man må kunde stole på sine forbindelser.

Men man kan bli narret opp i stry. Skal illustrere hva jeg mener. Jeg har liggende foran meg noen utvalgshefter fra 2 ledende frimerkehandlere i Oslo.

I hefte 1 finner jeg 4 merker fra Mauritius, 2d., 4d., 6d., og 1/- sh. Prisen i heftet er respektive kr. 12,—, 4,80, 60,— og 24,—. Man må da gå ut fra at merkene er Senf nr. 20, 21, 22 og 24. Prisene i Rm. for disse er 15, 6, 75, og 30. De anførte nummere referer til årgang 1860/62, der er uten vannmerke.

De 4 merker i utvalgsheftet har imidlertid vannmerke, krone med CC og er derfor Senf nr. 28, 30, 34 og 32, der betinger i Rm. 3, 0,75, 5 og 5,50. Jeg beklager i mere enn en retning den samler som i god tro kjøper disse merker. For det første får han en billigere, seinere serie og ikke som han tror og har lov til å gå ut fra, den opprinnelige, gamle gode originalserie, likesom han vitterlig tappes for penge.

Skjer prisansettelsen av uvitenhet er det beklagelig, men ikke tilgivelig, skjer det med vidende og vilje, savner jeg det uttrykk, som best kan dekke hva jeg mener.

I det nevnte tilfelle kan der muligens tales om uvitenhet, men hva om følgende?

Merke nr. 209 (Michel) fra Canada står i katalogen anført med Rm. 1,80, i utvalgsheftet er prisen kr. 5,—. Merket er dessuten defekt. Behøver jeg å si noe?

I hefte 2 ser jeg 3 merker fra Jamaica. Vannmerket på de eldste herfra er en ananas, Skal innskrenke meg til å ta bare det ene av merkene og da 2d. (rosa). Etter Senf er det eldste nr. 2 og prisen Rm. 18,—. Merket i heftet er nr. 9 med vannmerke krone og CC, pris 50 pf. Anført pris i heftet kr. 11,50. Taler ikke dette for seg selv?

Fra det øyeblikk en frimerkehandler setter sitt navn på et utvalgshefte, må han — synes jeg — stå for riktigheten av de prisansettelser som er foretatt, og det skulde ikke være mulig for ham å henvise til eieren, som i flere tilfelle ganske sikkert har kjøpt en samling for å utstykke og ikke har forstand på merker.

Har ofte ærgret meg over de ublu priser som anføres, men de her nevnte tilfelle, som ikke står isolert, synes jeg går over rimelighetens grenser, og bør påtales.

Det er klart at noe må der gjøres, hvis ikke vår kjære sport skal synke i anseelse og gjennomsyres av humbug.

Rette vedkommende til å ta affære er formodentlig Forbundet og jeg henstiller så inntrengende jeg kan at saken fremmes og det så fort som mulig, eller hva mener De hr. redaktør?

Capt. Nemo.

NORSK
FILATELISTFORBUND
1931

Meddelelser fra FORBUNDET:

Nye Forbundsclubber.

Ved enstemmig styrebeslutning er Alesund Filatelistklubb opptatt i Forbundet. Den nye forbundsclub teller for tiden 44 medlemmer. Klubbens formann er Morten L. Kundsén.

Oslo, 14. april 1944.

NORSK FILATELISTFORBUND,
Per Gellein.

Et andragende fra Mosjøen Filatelistklubb om å bli opptatt i Forbundet er enstemmig innvilget av Forbundets styre. Den nye Forbundsclubb har 11 medlemmer og dens formann er hr. Jahn Brechan.

Oslo, 27. mai 1944.

NORSK FILATELISTFORBUND,
Per Gellein.

Møtereferater fra FORBUNDSKLUBBENE

D'herrer Sekretærer bes sørge for å sende inn referatutdrag omgående. Referatutdragene må være kortfattede, og skal være Redaksjonen i hende senest 10. i hver mnd. Sterkt forsinkede referater kan ikke påregnes inntatt.

Drammens Filatelistklub.

Møte nr. 169 ble holdt i Vestbanegården, mandag den 20. mars 1944, under ledelse av formannen.

19 medlemmer var til stede. Som nye medlemmer ble opptatt tannlege Ole J. Hoff og Odd Ramberg.

Formannen refererte først innkommen post, hvorefter ordet ble gitt til aftenens kassør, frimerkehandler Ragnar Breda Sørensen, som ga en meget interessant redegjørelse om tagging av frimerker.

Hr. Breda Sørensen fortalte at det første frimerke med tagging, var det sorte 1 d. England. Tidligere hadde alle merker vært utaggede. Han fortalte også på en grei måte om de forskjellige framgangsmåter ved tagging av frimerker. Således nevnte han at der er 2 hovedgrupper av perforering, nemlig linjetagging og kamtagging. Ved kamtagging skjer gjennomhullingen av de vannrette og lodrette linjer i en operasjon.

I 1937 skjedde den store omveltning i norsk frimerkeproduksjon. Da ble dyptrykkmaskinen innkjøpt. Den lager hele merket ferdig, fra rullen med papir, til ferdige taggede ark av frimerker, som blir pakket 50 ark i legget. Som bevis på med hvilken presisjon maskinen arbeider, fortalte han at hullene i et legg alltid faller nøyaktig sammen. Han omtalte også automattagging, som er kjent fra Holland og Sverige. Diamanttagging ble også nevnt. Det er som kjent en «feil», og at slike lett kunde oppstå tidligere, er klart når man hørte at man da brukte å gjennomhulle 10 ark ad gangen, mens no hvert ark blir gjennomhullet for seg.

Taggemåleren ble gjennomgått og demonstrert. Breda Sørensen nevnte i denne forbindelse at i Hollandsk India har man 2 merker med samme tagging, men det ene med

store hull, og det annet med små hull. Dette har bevirket en ganske anselig forskjell i prisen.

Formannen takket for kåseriet. Der ble seinere rettet endel spørsmål til foredragsholderen, og han opplyste da bl. a. at der av de tyske Rmk. kolonimerker forekommer tagging med 25 og 26 nåler, hvilket bevirket en kolossal forskjell i prisen.

Den offisielle del av møtet ble hevet kl. 21.25, hvorefter der foregikk en ganske livlig bytting av skandinaviske frimerker.

*
Møte nr. 170 ble avholdt i Vestbanegården, mandag den 7. april 1944. Revisjonsjef Wilthil ledet møtet som vanlig. Etter at div. indre saker var behandlet ble ordet gitt til aftenens foredragsholder, frøken Asta Larsen.

Hun nevnte innledningsvis at man denne gang skulde få høre en samler fra den «gemene hob» — som Sverdrup uttrykte seg. Hun var begynt å samle frimerker i 1938. Tidligere hadde hun sendt merker til Frantzen, fra banken. Den første tid i klubben hadde hun vært helt overveldet over de fagkunnskaper de eldre filatelister var i besiddelse av. Men som hun sa: «Jeg tidde stille, lærte, og svarte unnvikende på «vemmelige» spørsmål om hvilken katalog jeg brukte, om jeg var general- eller specialsamler o.s.v.» Belgiske merker er gjennomgående vakre, både hva motiver og farger angår. Ennvidere mente hun at Belgia er lett å sette opp, — for der er lite med vanmerker og denslags. Frøken Larsens foredrag var usedvanlig godt bygget opp. Hun støttet seg til eksakt viden om land og folk, og ga som innledning en oversikt over landets historie.

Belgia er et meget frimerkeproduserende land. Det første merke kom ut i 1849. Siden 1925 er der hvert år utgitt frimerker til inntekt for tuberkulosearbeidet. Orvalseriene er utgitt til inntekt for gjenoppbyggingen av Orvalklostret. Frimerker til inntekt for Dronning Elisabeths musikkfond. Rubensserien; og de siste årene er der regelmessig kommet frimerker til inntekt for Vinterhjelpen. Av Belgias 600 frimerker er ¾ rene spekulasjonsmerker Siden 1937 er der bare utgitt merker med tilleggsverdi.

Frøken Larsen fortalte — før hun la fram sin samling — at dette var tredje gang hun satte opp Belgia. Først hadde hun hatt et Schaubekalbum. Så et Schaubek Europaalbum i 3 bind, og no var samlingen satt opp på ruteark.

Som avslutning på sitt meget interessante foredrag etterlyste frøken Larsen opplysninger om Orvalklostret. Tross iherdig arbeid hadde det ikke lyktes henne å finne noen som helst opplysning om dette.

Medlemmene hadde deretter anledning til å studere den framlagte samling. Den tellet 70 blad.

Frøken Larsen høstet megen og fortjent ros for sin rikholdige samling. Den var meget smakfullt satt opp og den orienterende tekst var mønstergyldig.

Formannen takket frøken Larsen og ønsket henne til lykke med samlingen. Han var rent imponert over at hun hadde greid å bygge opp sin samling på den relativt korte tid.

Medlemmene sluttet seg begeistret til formannens takk. Dagen var i grunnen en merkedag i Nordisk Filatelisk historie, idet formannen opplyste, at så vidt han visste, var frøken Larsen den første dame i Norden som holdt foredrag og demonstrerte sin samling i noen klubb.

*
C. J. K.
Møte nr. 171 ble avholdt i «42. etasje», Aspaviljongen, mandag den 15. mai 1944. Tross i regn og dårlig vær hadde 18 medlemmer funnet veien opp i høyden. Formannen ledet møtet, og refererte først innkommen post, likesom de nye tidsskrift og sirkulærer ble sendt rundt blant medlemmene.

De nye regler for juniorgruppen ble referert i hovedtrekk. De prgr. som var endret i seniorgruppens styremøte ble lest opp, og lovene ble endelig vedtatt etterat endel uklare spørsmål var utgreid.

Formannen fortalte også at styret hadde bevilget kr. 100,— til driften av Norsk Filateliskforbund. Ingen av medlemmene hadde noe å innvende mot det Han gav også en kort redegjørelse for den strid som er oppstått mellom Middelthun og Oslo Filateliskklub. Det ble endel diskusjon om saken, som imidlertid skal behandles på neste klubbmøte.

Ordet ble deretter gitt til aftenens foredragsholder, reisende Arthur J. Berg, som demonstrerte sin Sverige-samling.

Hr. Bergs foredrag var en spirituell blanding av spøk og alvor. Det ble lønnet med ovasjonsmessig bifall som gjentok seg etterat formannen hadde brakt ham klubbens takk. Den usedvanlig rikholdige samling tellet 65 blad, og var gjenstand for medlemmenes interesserte studium.

Seinere på aftenen ble de ark som var kommet inn til juniorgruppens konkurranse lagt fram til gjennomsyn. De viste at klubben arbeider etter riktige prinsipper og vidnet om medlemmenes iver og strenge selvkritikk under arbeidet med sine samlinger. Et eksemplar av det diplom ingenior Sverdrup hadde tegnet ble også vist fram, og meget beundret for sin flotte utførelse.

Man gikk deretter i trapp ned, til «41. etasje», hvor der ble servert torskefilet med salat, ved småbord. Og medlemmene hygget seg i festfilatelisk samvær til s(t)engetid.

Nordenfjeldske Filatelistforening.

378de medlemsmøte ble holdt onsdagen den 22. mars 1944 i Müllers Hotell under ledelse av formannen bokhandler C. Sparling. Til stede var 25 medlemmer.

Etter fellesspisningen ble møtet satt og formannen holdt en minnetale over vårt avdøde medlem lensmann Johan Krag, Rissa, som avgikk ved døden 25. februar.

Sekretæren leste så referatene fra siste medlemsmøte og de to siste styremøter, som samtlige vedtokes.

Butikksjef Oddvar Øyen ble etter forslag av styret enstemmig opptatt som medlem.

Formannen kåserte derpå over: Englands frimerker under dronning Victoria. Kåseriet som var ledsaget av framvisning av Englands frimerker i denne periode, utlånt fra kjøpmann Brækstads rikholdige samlinger. Formannen benyttet anledningen til å takke herr Brækstad for hans imøtekommenhet ved å utlåne merker fra sin samling til de kåserier som holdes i foreningen. Nestformannen takket for kåseriet.

Som dommere i en «Temasamling» som arrangeres av våre juniorforeninger: Trondhjems Yngre Filatelistklubb og Orkanger Yngre Filatelistklubb, ble oppnevnt ingeniør E. Bach og kjøpmann John Brækstad.

Festkomitéen med dens formann agent Sig. Smith-Olsen hadde arrangert et større lotteri med hele 33 gevinster, til dels meget verdifulle ting. Han uttalte en takk til de mange bidragsytere og loddsalget innbragte kr. 615.00, dessuten var der mottatt kr. 50,00 som gave fra direktør H. Frost.

Formannen takket Smith-Olsen for arbeidet med det glimrende resultat av utlodningen og han bragte gjerne og loddtakerne en hjertelig takk, hvoretter møtet ble hevet.

Ernst Bach.

Tønsberg Filatelistklub.

10. april holdtes det 160de møte i Folkets Hus under ledelse av formannen. 28 medlemmer var til stede.

Protokollen fra forrige møte ble lest opp.

Formannen uttalte ønsket om å få referater fra møtene under en frimerkespalte i Tønsberg Blad. Annonsejef Løkeberg lovet å ta seg av saken.

Til møtet var der til en forandring arrangert en liten men eksklusiv utstilling. En rekke av medlemmene viste fram 3 ark under mottoet «Mine kjæreste albumblad», og man fikk inntrykk av at medlemmene råder over et meget godt og verdifullt materiell. Så å si alle verdensdeler var representert med utsøkte merker og vakkert montert. Det var derfor med god grunn en av klubbens utenbys medlemmer komplimenterte klubben for len lille interessante utstilling.

H. K. sekretær.

*
Den 3. mai holdtes det 167de møte i Folkets Hus under ledelse av formannen. 22 medlemmer var til stede.

Hauge holdt et morsomt og lærerikt kåseri om Island. Hauges Islands-samling, der vel må regnes blant de bedre, sirkulerte til slutt blant medlemmene. Formannen takket til slutt Hauge for foredraget Resten av møtet var viet nyttevirksomheten.

H. K. sekretær.

Medlems-annonser.

På denne plass kan medlemmer få innrykket annonser på inntil 5 petiflinjer for kr. 3,00, som må betales ved bestillingen.

Utvalg over de alminneligste merker sendes nybegynnere mot kr. 0,40 i frimerker.

Erlling Læggran, Byafossen.

Ønsker kjøpe flg. norske massevarer: Etter Nk. 1944. Enkeltmerker: nr. 4, 51, 52, 53, 54, 56, 63, 65 til 72. Par, striper og blokker: nr. 25 III, 37 II og 38 samt portomerker: nr. 1, 5, 8, 9, 10 og 12. Pristilbud bes vedlagt frimerkene.

Johan Peter Wleigjel, Roa terrasse 24, Roa pr. Oslo.

Ønsker kjøpe eller låne par eller flere sammenhengende, 20 øre, Norgeskatalogen nr. 39 II, for opplæring/studier.

C. M. Henriksen, Fagerborggt. 40, Oslo.

Til komplettering er jeg kjøper av posthornmerker fra 1910, løvemerker 1926, erindringsmerker, 1, 2, 3, 12, 14 øre V samt Universitet og Legion. Tilbud imøtesees.

Tubfrim, Nesbyen.

Jeg kjøper feilfrie 20 øres V-merker à kr. 3,— pr. 100. Ønsker tilbud på øremerker 1877/98.

Einar Hytten, Haugesund.

Norsk massevare: 10 forskj. sorter i et antall av inntil 100 000 av hver sort tilsalgs for kr. 120,— pr. 10 000.

Tubfrim, Nesbyen.

Jeg er kjøper av bedre prima brukte eller ubrukte kolonimerker, både gamle og nye. Jeg er også kjøper av større generalsamling og specimen-samling.

Harald Andersen, Kirkevn. 83, Oslo. Tlf. 63 246.

Ønsker Norge bypost samt T-stempler. Kjøp eller bytte. Tilbud sendes

Ragnar Harring, Lillesand.

Jeg har en del norske helsaker avstemplet før 1855 uten frimerker. Tilbud sendes:

Georg Stray, Gimlev. 4, Christiansand S.

En del luftpostbrever (særlig oversjøiske) byttes mot skandinaviske merker eller selges.

M. Tølfby, Kreditkassen, Oslo.

Kjøper følgende helark: Nr. 12b, 17b, 22b, 48a, 48b, 50b, 73, 75, 76, 85a, 86b, 92a, 102a, 107, 110 I, 110 II a, 110 II b, 111, 112, 113, 168a, samt 96, 99, 100, 103, 104, 105, 109 på gullig papir. Tj.m. nr. 6b, 12, 17, 32b. Return. 1 og 2. (Nk. 1944.) — Tilbud i dette blads eksp. mrk. «Helarksamling».

Godt utvalg

i nyere norske og utenlandske serier.

E. BORGLIN, *Vibes gt. 14, — Oslo.*

Utvalg:

Europa og oversjø merker.

Nyheter:

Etter mankoliste.

Afakatalog norsk utgave kr. 6,—.

Hengsler:

Falsete pris kr. 2,35 pr. 1000.

Gunnar M. Nielsen

(GUNNAR M. GRØNVOLD)

Boks 888, Oslo

SKRIVEMASKIN

Redaktøren trenger en skrivemaskin til sitt arbeid og vil gjerne kjøpe eller leie en.

Oppgi merke, modell og pris til:

Redaktøren, Postboks 46, Høvik

Har De interesse av

norske førstedagsbrever og særstempler ?

Skriv etter vår nettopp utkomne prislister på dette område. Den sendes gratis og franko. Dessuten kan vi tilby det nye danske Røde Kors merket med overtrykk på 1stedagsbrev à kr. 0,50.

FILATELISTEN

Haugaleitet 15 II — Haugesund

Frimerkekonsulent.

Jeg mottar Skandinaviske frimerker til bestemmelse. Spes.: Norge. Planleggelse av spesialsamlinger. Farge-, plate- og typebestemmelser av øremerkene.

O. TH. URDAHL

Boks 107 FREDRIKSTAD Tlf. 2857

GREKENLAND

Ønsker kjøpe Michel nr. 4, 12, 13, 14, 154 og 157.

Flypost nr. 5, 6, 7, 8—14 og 52—57.

Finn O. Arnesen

Skippergt. 36, Oslo

Nyheter til billigste priser

Belgia, 1944, Røde Kors	o(6)	16,—
Finland, 1944, Luftpost	o(1)	0,75
» » M. Canth	o(1)	0,75
Gen.gouvernement, 1944, 6 Zloty	o(1)	6,50
Holland, 1944, 40 cent	o(1)	1,60
» » Vinterhjelp	o(5)	3,75
Kroatia, 1944, Poglavnik	o(6)	20,—
Tyskland, 1944, Fulda	o(1)	1,10
» » Helteminnedagen	o(13)	6,75
» » Mor og barn	o(4)	1,65
Danmark, 1944, Nytt Røde Kors	(1)	0,40
» » —>—	f.d.b.	0,50
» » —>—	» par	1,—

o betyr ubrukt. Levering forskudd eller oppkrav. Porto ekstra.

På nyheter innrømmes 10% rabatt, ved kjøp over kr. 50,—.

Jeg kan no atter motta en del nyhetsabonnenter. — Levering til dagens billigste priser. Oppgi de lande som har interesse.

Bjarne P. Nygård

Normannsgt. 33, Stavanger

Frimerker kjøpes

Vi kjøper alt av norske og utenlandske frimerker:

Samlinger, dublett- og handlerlagre, enkeltmerker, serier og massevare. Spesielt søkes utenlandsk massevare og billigere billedmerker.

Vi ber Dem sende oss oppgave over kvantum, sorter og katalogverdi og samtidig opplyse til hvilken pris De er villig å selge.

— Ethvert tilbud har interesse. —

Vølstads Frimerkehandel

Postboks 33

Sandnes

Norsk

Filatelistforbunds stemplingsvignetter

er no utkommet og fås kjøpt hos landets filatelistklubber og frimerkehandlere samt ved Postverkets Frimerkesalg til Samlere (Samlerluka). Pris 3 øre pr. stk. Av utsalgsprisen tilfaller 1 øre pr. vignett Norsk Postmuseum.

Videreførhandlere kan bestille vignettene direkte fra

RAMBÆKS TRYKKERI

Tollbugata 2, Oslo.

Ingen andre vignetter enn denne kan benyttes på postsaker i Norge.

Vi kjøper alle sorter norske merker

Blant annet betaler vi:

	Pris pr. stk.
1855 4 skill Våpen	Kr. 20,—
3 skill Oscar I	» 18,—
8 skill Våpen 1863	» 18,—
3 skill Våpen 1867	» 25,—
6 skill Posthorn	» 15,—
25 øre posthorn 1877	» 20,—
2 Kr. Oscar II	» 10,—
30/7 skill	» 1,20
1,50/2 skill 2	» 12,—
1 Kr. Håkon 1909	» 23,—
5 Kr. Håkon 1910	» 0,50
Eidsvold kpl.	» 1,45
15 øre Nordpol	» 6,—
Nordpol kpl. br. eller ubr.	» 20,—

Prisene er beregnet på stemplede merker. For skillingsmerker o. l. de billigste typer. Nyeste innkjøpsliste og prislister sendes gratis.

Vi kjøper også bedre merker fra hele verden. Hvis De har noe å selge, så skriv til oss og be om tilbud og De vil sikkert bli meget fornøyd.

Ludvigsen & Pettersen

SANDNES